

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
5 Decembre st. v.
17 Decembre st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 49.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Flori eu spini.

— Novellă. —

(Încheiere.)

Lelea Parască întinse mreja — după un mire.
Și-l prinse.

Cum se nu prindă mire pentru Mariuța? Pe tot
degetul dece.

Trece o săptămână, trec două. Măriuței i vin pe-
țitori. Fecior avut, velfă mare.

Mai trece o săptămână, și credința Măriuței fu
decisă.

O săptămână nu e lumea. Așa a trecut de curând
ca și o zi. Răul vine mai repede ca și binele.

Dar în ziua de credință, eră o duminică, ómenii
eșise din biserică, pândi Mariuța să aștepte pe mamă-sa
singură, și începă:

— Mamă dragă, astăzi e ziua cea din urmă din
binele ce l'am avut. Să-ți spun o vorbă, o vorbă
blândă; dar să-ți spun așa ca și când ți-o-aș spune
pe patul morții. Nu m'oiu mărită după petitorul meu,
inima mea și-a ales mirele, și decă nu voiui puté fi a
lui, nu voiui fi a altuia decât a morții. Ascultă-mi ru-
garea, mama mea, sufletul meu; ascultă-mi cererea, că
alta-ce nu pot. Decă mi-e sórtea așa de nenorocósă,
eu sânt otărită: voiui mânca ce-oiu avé, voiui trăi
cum oiui puté, dar pe cine iubesc nu-l voiui părăsi
în veci.

Mamă-sa își pusese mâinile 'n brâu și o ascultă
zimbind cu batjocură.

— Vai țu-ce-te mama, scumpa mamei, buna ma-
mei, înțeleptă mamei, că svătósă te-a făcut mama! Că
tu ai fi fost bună de șpan la mēsa domnilor, de is-
pravnică în svatul țerii! Nu cumva ți-a vinit în minte
să me porți și pe mine ziua cu lumină?

Și după ce dīse aceste vorbe cu batjocură, apoi
începă într'alt ton.

Dar nu dīse dece vorbe și Măriuța o opri.

— Lasă, mamă dragă, nu me certă, merg să-mi
înșir măregele, să me 'mbrac pe séră.

Și a eșit din casă.

Mamă-sa ferbiă de cina credinței, Mariuța eși
afară să 'nșire măregele.

Și a înșirat măregele, câte ar puté fi pentru o viétă,
măregele din ochi. N'a înșirat nimenea pe pământ mă-
regele atât de scumpe naintea credinței.

A plāns tótă ziua. De séră s'a gătat și a mers la
mamă-sa.

— Bine-s togmită, mamă dragă?

— Bine ești, bine; fii gata.

— Numai cununa să mi-o pun în păr, mamă;
merg în cămară să mi-o 'mpletesc.

Și a eșit afară, a privit în giur, apoi trecu prin
gradină. În fundul grădinei o așteptă pēcurariul trist.
Bățul în mână, fluierul după curea și inima 'n sin.

Se 'mbrătoșară amēndoi și stătură așa. Nu pu-
teau să 'ncepă vorba nici unul, nu șciau de unde să
'ncepă.

Mariuța începă dintăiu.

— Ietă-me în urmă, gata de credință. Spune, ce
să facem acuma?

— Oh! Măriuțo, draga sufletului meu, ce-oiu face
eu, șciú; dar nu șciú ce-i face tu. Pentru mine șciú
io o mângăiere, ce-mi va vindecă durerea tótă, dar
pentru tine, pentru tine e rău.

— Sidor, la ce cugeți?

— Colo cum mergi pe plaiul cela, în fundul pă-
durii este o peșteră, și 'n fundul peșterii este o tăcere
și o pace de care nu e pe pământ... Mi-oiu mrlge
oile, mi-oiu spélă gălețile, mi-oiu sătură cānii, mi-oiu
culcă ciorāngul, apoi — apoi — pe atuncia s'a audí
hora 'n sat, chiuiturile celor ce li-e bine, și io oiui
porni, voiui porni Mariuța să aflu și eu binele
meu...

Mariuța plāngea pe peptul lui, plāngea cât își dă-
dea sufletul.

— Nu merge, Sidor, așteptă-me, eu am alt gând!
Eu merg acasă, óspeții se adună. Voiui sta de față la
óspețul credinței până cătră ziua. Cole cătră revēsa-
tul dorilor tot omul va fi óspētat și obosit, unul de
vin, altul de joc — și eu de supērare. Atuncia mi-oiu
îmbracă hainele și tu me așteptă aci. Lumea asta, Si-
dor, e mare, tot omul are un loc în ea. Ni-om află și
noi un āngheț ore unde. Sūntem tineri și sánētoși, vom
lucră amēndoi, unul pentru altul, ne-om sătură din ce
om avé și vom fi fericiți. Bine dīc, Sidore?

— Ba nu! — respunse el categoric.

Mariuța privi la el suprinsă.

— Nu vrei tu să me aștepti, Sidore, să mergem
amēndoi în lume?

— Nu!

Mariuța scóse un țipet, și ascundēdu-și ochii pe
sinul lui, începă un plāns ce sēmēnă mai mult cu un
suspın lung.

— Nu plānge Măriuțo, până să-ți spun și eu! Tu
vei fi fericită, pe tine te așteptă mire de velfă. avere
mare, casă plină, mēsă bogată — — — numai eu sūnt
cel fără de noroc. Pentru că nu mi-a rēnduit Dđeu și
mie mai mult bine: nu vreu să te duc cu mine în rău.
Tu nu cunoști viéta séracului. Ferbinți și grele sūnt
lacrāmile dragostei, dar đeu crede-me, și lacrāmile să-

Petru Ionaș. În urmă se decise ca adunarea generală în anul viitor să se țină la Beiuș. După adunare urmă o cină comună, la care luară parte mai toți membrii adunării.

August Horsa s'a înmormântat în Sibiiu la 6 decembrie în cimiteriul bisericii gr. c. din suburbiul de jos. Ceremonia funebrelă s'a ținut în biserica gr. c., cu care ocaziune dl protopop I. V. Russu a ținut un discurs ocașional, ier la mormânt a vorbit dl George Baritiu. Despre repausatul primim următoarele schițe biografice: August Horsa, avocat și notar public reg. în Sighișoara, încetă din viață în Budapesta la 2 decembrie a. c. în etate de 42 ani. Perderea acestui brav bărbat român și trecutul lui însemnat ne îndemnă și deobligă a reaminti cu această ocaziune unele date din viața lui. August Horsa se născu în anul 1840 în Șura-mică, comitatul Sibiiului, unde tatăl său era preot gr. c. După ce termină liceul în Iași, cu succes strălucit, se înscrie în anul 1863 la facultatea juridică a universității din Budapesta. Ca jurist a colaborat mai întâi la ziarul „Concordia”, și apoi la „Federațiunea” până la 1869, când fu denumit archivar în comitatul Zarandului, și mai târziu fu ales primar al opidului Huniadoră. Dar neobosit în sirguințele sale, după separarea judecătoreștilor de administrație, părăsi Huniadoră și veni din nou la Budapesta, unde ocupă funcțiunea de concipist la Curia reg. până la anul 1875. În acest restimp făcu censura de avocat, și înființându-se în Ungaria instituțiunea de notariat public, fu denumit notar public reg. în Sighișoara, ocupând această funcțiune până în prezent. Rara capacitate și sirguință ce l'a distins în toate funcțiunile sale ne arată, că acest bărbat a fost demn de poziția ce a ocupat, și că și-a făcut pe deplin datorința ca cetățen în statul său. Zelul cu care a apărut interesele mult iubitei sale națiuni e demn de admirat și de urmat, și ne îndemnă să-l plângem ca români. Acest zel și l'a manifestat încă de tinăr, precum ne arată colaborarea sa la amintitele diare. Calitățile sale eminente îl făceau iubit și stimat în cerul amicilor și cunoșcuților săi, din sinul cărora morțea l'a răpit pre de timpuriu. Sosit înainte cu două zile în Budapesta, în care timp nu pōte fi trecut cu vederea deosebitul interes cu care s'au întrepus pentru dēnsul dl Roman, prof. de universitate și dl Schiau fisc. reg. — neuitatul Horsa își dădu nobilul său suflet în urma unei vehemente paralizii de creri. Celebrarea înmormântării după ritul bisericii gr. c. se săvârși în 3 decembrie n. în capela cimiteriului de aici, la care asistă micul public român din Budapesta. Coșciugul era acoperit de cununi din partea onor. sale soții, din partea onor. dne Constanța de Dunca Schiau și Leontina Roman, și a studenților români dela universitate. În ziua următoare fură expedate rămășițele-i pământești la Sibiiu, unde sunt depuse spre odihnă eternă. În etern amintirea lui!

Frumusețea femeilor române. Credem, că cetățile noastre nu vor trece cu vederea aceste rēnduri. Iată cum se exprimă scriitorul german E. Berg, descriind frumusețea femeilor române: „Secsul frumos în tinerețe merită cu adevărat acesta numire; eu n'am vădit încă la nici un popor atâtea figuri de femei într'adevăr frumoase și grațioase. Formațiunea capului și a feței prezintă ovalul cel mai frumos și mai regulat, nasul e de o adevărată formă română, ochii cu gene lungi și cu sprincene dese, sunt de cele mai multe ori întunecați, mai adese-ori de tot negri, ca și părul, și arată o expresiune blândă, am pute dice fantastică,

care însă în casuri de iritațiune, de es. la danț, conține un foc vioiu, dar nici odată sēlbatic. Părul lung se consideră ca o adevărată frumusețe... Figura și statul sūnt svelte și fără defect, forme frumos rotunzite fără nici o abondanță derangiatore. Picioarele și mâinile sūnt merunțele și mici. Mișcările fetelor tinere ca și ținuta lor sūnt grațioase și elastice până la un grad înalt; prin acesta ele în ori-ce salon dela noi ar întrecă toate Germănele noastre”.

Ghicitură de șac

de Emilian Micu.

	i	S			u	l	
u	t	u	t	i	l	p	l
e	e!	b	ă	s	c	d	l
	i	ȳ			u	m	
	m	n		✱	A	d	
u	'n	a	V	o	l	o	e
r	i	l	o	m	u	r	u
	ț	b			r	u	

Se pōte deslegă după săritura calului.

Termenul de deslegare e 29 decembrie. Ca totdeauna, și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea ghicitei treiainghiulare din nr. 45: Andrei Muresian, Napoleon întâi, Dōmne ajută-mi, Romul și Rem, Epaminonda, Ignatieff, Malachia, Ungaria, Raresi, Atena, Suru. Ida, Ac, N.

Literele inițiale cetite din sus în jos dau numele „Andrei Mureșan”.

Bine au deslegat-o dōmnele și domnișorele: Lucia Popescu, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Eufrosina Popescu.

Premiul l'a câștigat dōmna Emilia Onciu n. Ciavoșchi.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sērbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Duminecă	5	17	Cuv. Sada.	8 2	3 50
Luni	6	18	(†) Pār. Nicolae.	8 2	3 51
Mārți	7	19	Pār. Ambrosiu.	8 3	3 51
Mercuri	8	20	Cuv. Patapie.	8 3	3 52
Joi	9	21	† Zemisl. S. Anei.	8 4	3 52
Vineri	10	22	M. Mina și Ermogen.	8 5	3 53
Sâmbetă	11	23	Cuv. Maniil Stălp.	8 5	3 53

Proprietar, redactor răspundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.